

ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา

Studying Students' Moral Reasoning

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ^๑

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นนักศึกษา ๙ ด้าน คือด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การมีวินัย การเสียสละ ความกตัญญูกตเวที การประหยัด ความอดทน ความเพียร และความเมตตา ๒) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาต่อการศึกษการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ๓) เพื่อวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการศึกษการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไปประยุกต์ใช้ตามตัวแปรลักษณะข้อมูลทั่วไป ที่ได้มาจากการสุ่มแบบสอบถามและแบบเจาะจง จำนวน ๑๒๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า

๑. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการศึกษการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ๙ ด้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
๒. ความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาทั้ง ๙ ด้านมีค่าเฉลี่ยสูงทุกรายข้อ คือ (๑) ด้านความเมตตาของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๔.๖๙ (๒) ด้านการเสียสละของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยที่ ๔.๕๙ (๓) ด้านความรับผิดชอบต่อของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยที่ ๔.๔๗
๓. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นต่อการศึกษการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

คำสำคัญ : เหตุผล, จริยธรรม, นักศึกษา

ABSTRACT

The thesis entitled 'A Study of Students' Moral Reasoning' aimed: (1) to study the opinion of students in 9 aspects; responsibility, loyalty, disciplinary, charity, gratitude, economy, patience, effort, and loving-kindness, (2) to compare students' opinion levels in moral reasoning, and (3) to analyze students' opinions concerning the application of moral reasoning. The data were collected from 120 students through questionnaires with random and purposive sampling and then analyzed by computer program.

The results of the study found that:

1. The levels of students' opinion towards moral reasoning in 9 aspects were high totally.
2. The students' opinion towards moral development activities was at the high level; 4.69 in loving-kindness, 4.59 in charity, and 4.47 in responsibility.

^๑ผู้อำนวยการสำนักสามัญศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.

3. Male and female students had opinions in moral reasoning differently with a significant statistic figure at 0.01.

Keywords: Moral, Ethics, Students.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๖ กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรม มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบัน การศึกษา เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคม คุณธรรม คุณภาพ และประสิทธิภาพ

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการพัฒนาประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้จัดทำแผนโครงการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีสู่ชุมชนรากฐาน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ถึงปัจจุบันเพื่อตอบสนองนโยบายและยุทธศาสตร์แห่งรัฐ และส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก เชื่อมโยงกับเครือข่ายชุมชนท้องถิ่น โดยนำองค์ความรู้จากผลการวิจัย และพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่สอดคล้องกับจารีตและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาถ่ายทอดทักษะทฤษฎีองค์ความรู้ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่ชุมชน ให้สามารถยกระดับขีดความสามารถการผลิตและการจัดการของเศรษฐกิจชุมชน ในขณะเดียวกันทำให้เกิดผลกระทบต่อ การสร้างความเข้มแข็งทางสังคมอย่างยั่งยืน และดำเนินชีวิตด้านครอบครัวได้อย่างปกติสุข

สาเหตุสำคัญของปัญหา ของเรื่อง คือการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม อันเนื่องมาจากค่านิยมผิดๆ ที่ทำให้ขาดสติ สัมปชัญญะทำให้เกิดโศกนาฏกรรม และความระงับยับยั้งใจเป็นประเด็นหลักที่ต้องการทำวิจัย มีการนำการแข่งขันความเจริญทางวัตถุมาบดบังความอบอุ่น หรือให้ความสำคัญทางวัตถุนิยมมากเกินไป ในขณะที่เดียวกันการสนับสนุนความอบอุ่นและสร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว กลับลดน้อยห่างหายไปจากหลักในการดำเนินชีวิต ได้แก่ หลักแหล่ง หลักฐาน และหลักธรรม การสนับสนุนการเรียนรู้หลักศีลธรรมและฆราวาสธรรม คือหลักธรรมสำหรับการครองเรือนอย่างจริงจังก็ลดน้อยลง เพราะอิทธิพลของค่านิยมและการห่างเหินศีลธรรม กล่าวคือมีการแข่งขันความรู้ทางวิชาการวิชาชีพสูง แต่ขาดชีวิตจิตใจหรือจรรยาบรรณ (Ethics) ความประพฤติที่ดีงามทางกาย วาจา และใจ ที่ต้องปลูกฝังให้มีไว้ในตัวผู้ที่ จะได้รับการขนานนามว่าเป็นผู้ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในอุดมคติที่ดี เป็นที่พึงประสงค์ของสังคมที่ดีและมีความสุข ในทุกภาคส่วน จึงเป็นสิ่งที่ต้องรณรงค์และสนับสนุนอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพของนักศึกษาที่สะท้อนถึงควมมีระเบียบเรียบร้อย อันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมต่อไป

การศึกษการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาจะสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันของทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษา คณะกรรมการชมรมคณาจารย์ ตลอดจนนักศึกษาผู้เข้าร่วมโครงการ ที่สถาบันการศึกษาหลายแห่งไม่สามารถ

ดำเนินการด้านศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ได้อย่างบรรลุผล อาจเนื่องมาจากปัญหาหรืออุปสรรคหลายประการ เช่น การขาดงบประมาณสนับสนุน อาจารย์ส่วนมากขาดความสนใจในการศึกษาการใช้เหตุผล สถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาไม่เอื้อเพื่อต่อประสิทธิภาพ การขาดอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมสมาชิกของชมรมในสถาบันขาดความรู้ความชำนาญและไม่ให้ความสนใจต่อกิจกรรม รวมถึงขาดการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างจริงจังจากฝ่ายบริหารหรือสถาบัน การขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญหรือประสบการณ์ที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา และมีนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเองน้อยมากนั้น เพราะไม่เข้าใจในจุดมุ่งหมายของการศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม อันเป็นผลมาจากการขาดประสิทธิภาพในด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องให้กับนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมเพราะความจำเป็น เช่น มีการให้คะแนนการเข้าร่วมกิจกรรม หรือเป็นเงื่อนไขในการขอทุนต่าง ๆ พบว่าผู้นำนักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ขาดประสบการณ์ในการทำงาน นักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความสนใจในกิจกรรมน้อยมาก จึงทำให้นักศึกษาไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งอาจมองเห็นว่าไม่มีประโยชน์กับตนเอง เสียการเรียน และคิดว่าไม่เคยทำงานกิจกรรมมาก่อนอาจจะทำไม่ได้และไม่สนใจกิจกรรม ในขณะที่อาจารย์บางท่านอาจมองว่างานกิจกรรมนักศึกษาเป็นงานไร้สาระ ทำให้เสียการเรียนไม่ให้ความร่วมมือกับผู้นำนักศึกษาในการทำกิจกรรม ทั้งนี้เป็นเพราะอาจารย์ไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรม ขาดความรู้ความเข้าใจและขาดประสบการณ์ จึงไม่ให้ความร่วมมือการประสานงานจึงไม่เกิดขึ้นในหน่วยงาน

ต่าง ๆ ในสถาบันยังไม่ได้รับความสะดวกและความร่วมมือเพียงพอ เพราะมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับงานกิจกรรมนักศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่เกี่ยวกับด้าน ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การมีวินัย ด้านการเสียสละ ความกตัญญูทศเวที ด้านการประหยัด ความอดทน ความเพียร และด้านความเมตตา ที่ส่งผลต่อองค์ความรู้ ความสงบสุข ความรักสามัคคี นำไปประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง ถูกบท ถูกแบบ และถูกจารีตประเพณีที่พึงงาม

๒. เพื่อรณรงค์การลดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของนักศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต และยกระดับคุณธรรม จริยธรรม นักศึกษาให้ตระหนักในศีลธรรมมนุษยธรรม และเจริญรอยตามพระยุคลบาทด้านธรรมาภิบาล

๓. เพื่อให้ให้นักศึกษา ได้ตระหนักสร้าง ความอบอุ่น ยกระดับมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม ที่จะอำนวยความสะดวกต่อหลักการดำเนินชีวิตในอนาคตได้อย่างมีความสุข

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งขอบเขตการศึกษาออกเป็น ๓ ด้าน คือ ๑) ขอบเขตทางด้านเนื้อหาสาระ คือ ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา และความยากง่ายในการเสนอวิธีการแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล เหมาะสมกับเวลา การแสดงความคิดเห็นและความเข้าใจในประเด็นปัญหา ๒) ขอบเขตทางด้านพื้นที่ คือสถาบันอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร ๓) ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาอุดมศึกษา จำนวน ๓๐ คน

๑. ขอบเขตทางด้านเนื้อหา ศึกษา

ปัจจัยทางด้านเนื้อหาของแต่ละกิจกรรมโดยสร้างแบบสอบถาม และความยากง่ายในการเสนอวิธีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้สอดคล้องกับหลัก ธรรมาภิบาล การแสดงความคิดเห็นและความเข้าใจในประเด็นเนื้อหาของแต่ละกิจกรรม ที่ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย ส่วนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ คณะที่กำลังศึกษา กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ รายได้รวมของครอบครัว สถานภาพทางครอบครัวของบิดามารดา ส่วนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา จำนวน ๙ ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การมีวินัย การเสียสละ ความกตัญญูกตเวที การประหยัด ความอดทน ความเพียร ความเมตตา และเป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับลักษณะของแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นต่อลักษณะปัญหาและแนวทางการนำการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา

๒. ขอบเขตทางด้านพื้นที่

สถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๓. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายชี้ชัดโดยตรงคือกลุ่มนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา แบบคณะคณะและสาขาวิชาต่างๆ จำนวน ๓๐ ชุด

ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑. เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินงานการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา กลุ่มเป้าหมาย มีอย่างไรบ้าง

๒. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางการดำเนินงานการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา มีอย่างไรบ้าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

คาดว่าจะได้รับประโยชน์อย่างน้อย ๓ ประการ คือ

๑. ผลจากการวิจัยในเรื่องนี้ จะทำให้ทราบถึงสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งสาเหตุด้านสถานการณ์ สังคม สิ่งแวดล้อม และเจตคติด้าน ค่านิยม แฟชั่น แต่ขาดระเบียบวินัยและความเข้าใจในหลักธรรมทางศาสนา โดยเฉพาะพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นต้นแบบทางด้านศีลธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และจารีตประเพณีนิยมที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตมายาวนาน

๒. ผลจากการวิจัย จะแสดงให้เห็นถึงวิธีการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา แง่คิดมุมมอง ทั้งความเหมือนและแตกต่างบางแง่มุม ที่สะท้อนถึงผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมทั้งแง่บวกและลบ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานการสร้างองค์ความรู้ในการศึกษาความคิดเห็นด้านการยุติความรุนแรงในอนาคตต่อไป

๓. ผลจากการวิจัยในเรื่องนี้ จะช่วยชี้แนวทางการส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสศึกษาสัมผัสหลักสามัคคีธรรม การพัฒนาจิตใจ และปลูกจิตสำนึกเสริมสร้างเยาวชนในระดับอุดมศึกษา ให้เห็นโทษของการขาดเหตุผล ขาดระเบียบวินัย ปรับเปลี่ยนให้มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา อันเป็นเป้าหมายในการดำเนินชีวิตแก่ตนเอง สถาบันครอบครัว และต่อสังคมโดยรวม

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกัน จึงได้นิยามความหมายของคำ ดังต่อไปนี้

เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์นั้นๆ โดยยึดหลักการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ Kohlberg มีทั้งหมด ๖ ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ขั้นหลบหลีกการถูกลงโทษ จะมีความคิดว่า การไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ที่มีการลงโทษ การเชื่อฟัง และทำตามคำสั่งของผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าตน และการไม่ทำความเสียหายให้แก่ชีวิตและทรัพย์สินเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

ขั้นที่ ๒ ขั้นแสวงหารางวัล ผู้ที่อยู่ในขั้นนี้มองว่าความถูกต้อง คือ การกระทำตามกฎเกณฑ์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและเป็นที่พอใจของผู้อื่น ทุกคนต่างมีความต้องการของตนเอง แต่ละคนจะทำในสิ่งที่ตอบสนองความต้องการของตน

ขั้นที่ ๓ ขั้นกระทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ จะกระทำในสิ่งที่ผู้อื่นพอใจหรือยอมรับ ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังหรือกำหนดว่าเป็นการกระทำที่ดีและถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ ขั้นกระทำตามหน้าที่ทางสังคมจะปฏิบัติตามกฎ/คำสั่งที่ผู้ปกครองหรือสังคมกำหนดไว้ โดยเชื่อว่ากฎเกณฑ์ต่างๆ เป็นกฎตายตัว เขาจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มหรือสังคม

ขั้นที่ ๕ ขั้นกระทำตามคำมั่นสัญญา จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่เกิดจากการตกลงกับบุคคลในสังคม โดยตระหนักว่า บุคคลในสังคมมีความเห็นและค่านิยมต่างกันทั้งนี้ก็เพื่อความสงบสุข

ขั้นที่ ๖ ขั้นยึดอุดมคติสากล จะมีจุดยืนของตนเอง และตัดสินใจกระทำตามความรู้สึกลึกซึ้งและเหตุผลของตน หรือยึดตามหลักจริยธรรมของตนเอง ซึ่งอยู่เหนือกฎเกณฑ์ในสังคม โดยถือว่า กฎหมายและสัญญาสังคมที่ถูกต้องและชอบด้วยธรรม

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีภาคปกติทุกชั้นปี

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน และความละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

ความซื่อสัตย์ หมายถึง ความประพฤติตรงทั้งต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช้เล่ห์กล คดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับผิดชอบต่อตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง

การมีวินัย หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม

ความเสียสละ หมายถึง การรู้จักยอมละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม การแบ่งปันแก่คนที่ควรให้ กำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังสติปัญญาตามความสามารถ

ความกตัญญูกตเวที หมายถึง ความรู้จักบุญคุณของคน หน่วยงาน หรือประเทศชาติ และพยายามหาโอกาสตอบแทนสนองพระคุณต่อผู้มีพระคุณเหล่านั้น

การประหยัด หมายถึง การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของแต่พอควร พอประมาณ ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อ

ความอดทน หมายถึง ความเข้มแข็ง ความหนักแน่นของจิตใจในการควบคุม อารมณ์ จิตใจ ร่างกาย ให้สามารถเผชิญเหตุการณ์ต่างๆ ได้

ความเพียร หมายถึง ความมานะพยายามเอาใจใส่ต่องานด้วยความกระตือรือร้น ไม่นิ่งเฉยให้เวลาล่วงไปโดยเปล่าประโยชน์ และมีได้ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือความต้องการ

ความเมตตา หมายถึง การเป็นผู้รู้จักให้ไม่เบียดเบียนผู้อื่นและปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามวัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/ V.10 (Statistical Package for the Social / for Window V.10) โดยแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation ; S.D.) แล้วแปลความหมายสรุปเรียบเรียงเป็นความเรียงในแต่ละด้านและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ T-Test และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบของ Tukey

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา” ครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปผลได้ดังนี้

๑) ผลการเก็บข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิง, อายุ ขณะที่กำลังศึกษา, กำลังศึกษาอยู่ชั้นปี, รายได้รวมของครอบครัว, และสถานภาพทางครอบครัวของบิดา

มารดา พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

๒) ผลความคิดเห็นต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา ทั้ง ๙ ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการมีวินัย ด้านการเสียสละ ด้านความกตัญญูตเวที ด้านการประหยัด ด้านความอดทน ด้านความเพียร และด้านความเมตตาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

๓) ผลความคิดเห็นต่อการศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า เมื่อจัดกิจกรรมศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา ทุกครั้ง นักศึกษามีความคิดเห็นว่าสามารถนำหลักเหตุผลเชิงจริยธรรมจากกิจกรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบมาพิจารณากับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรม ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา ซึ่งมีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

๑) นักศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ระบุเพศชายและหญิง อายุ มีระดับความคิดเห็นต่อการศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับที่ “มาก” ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าสถาบันการศึกษาเอกชนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ดำเนินการตามแนวนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา นักศึกษาต่างก็ได้รับประโยชน์เกี่ยวกับกิจกรรม สถาบันอุดมศึกษาและคณาจารย์ได้

ปฏิบัติการกิจหน้าที่ที่สนองนโยบายของสถาบันการศึกษาและของทบวงมหาวิทยาลัยที่ว่า ด้วยกิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา ทำให้สถาบันอุดมศึกษาบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษา การจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม นอกจากนี้การทำงานร่วมกันระหว่างคณาจารย์และนักศึกษาในกระบวนการ การจัดทำกิจกรรมนักศึกษานั้น ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ มีความเคารพต่ออาจารย์ มีความเข้าใจระหว่างนักศึกษาด้วยกันในระดับอุดมศึกษาที่ดีขึ้น และในส่วนของนักศึกษาเองก็ได้รับประสบการณ์ด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมที่มีประโยชน์ ในกิจกรรมนักศึกษาที่ตนเองสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ สำเนา ขจรศิลป์ (๒๕๓๘: ๑๒๓ - ๑๒๔) ที่ได้กล่าวถึงว่า กิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษามีความสำคัญมาก สามารถตอบสนองความต้องการด้านร่างกายและความสนใจ มีโอกาสใช้พลังร่างกายและความคิดกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม สำหรับกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ส่วนด้านกีฬาก็ยังทำให้เกิดความบันเทิง สนุกสนาน เพลิดเพลิน และผ่อนคลายความตึงเครียดได้

๒) คณะที่กำลังศึกษา จากการวิจัยพบว่า นักศึกษา ที่ระบุตามคณะที่สังกัด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่พัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันกิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา ไม่ได้จัดนักศึกษาเฉพาะเพศใดเพศหนึ่ง ที่ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่ว่าจะเป็นด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการมีวินัย ด้านการเสียสละ ด้านความกตัญญู กตเวทิต์ ด้านการประหยัด ด้านความอดทน ด้านความเพียร และด้านความเมตตา และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษานั้น สามารถตอบสนอง

ความต้องการของตนเอง ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมได้ และเกิดความพึงพอใจ ความรู้สึกสัมพันธ์ที่ระหว่างตนเองและบุคคลอื่นๆ

๓) กำลังศึกษาอยู่ชั้นปี จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่พัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมนักศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ บุญมี เลากุณสานต์ (๒๕๓๑ : ๑๓๒) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ ประสบการณ์มาก ได้แก่ การเข้าร่วมในฐานะที่ปรึกษากิจกรรม คณะกรรมการบริหารกิจกรรม คณะกรรมการชมรม คณะกรรมการบริหารชมรม หรือ คณะกรรมการสรุปประมวลผลกิจกรรม และที่มีประสบการณ์น้อย ได้แก่ การเข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะผู้เข้าชมกิจกรรม ผู้สังเกตการณ์ กิจกรรม หรือผู้ติดตามการเคลื่อนไหวของกิจกรรม ซึ่งผลการวิจัยพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจจะมีพื้นฐานความรู้ ทักษะ ความสามารถ จนทำให้เกิดความตระหนัก ในปัญหาการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา และมักจะถูกมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา ตลอดจนมีการติดตามและประเมินผลงานกิจกรรมนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไข

๔) รายได้รวมของครอบครัว ของนักศึกษาที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่พัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมนักศึกษา ต่างมีความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาทั้งโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

นักศึกษาที่ศึกษาในครอบครัวที่สูงกว่าหรือใกล้เคียง จบการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ก็มักจะมีประสบการณ์ เกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมมานาน ดังนั้น ความสนใจและความตระหนักในกิจกรรม นักศึกษาอาจจะลดลง นักศึกษาที่มีความมุ่งมั่น เพื่อการศึกษาเล่าเรียนให้จบเนื่องจากมีเวลาน้อยลง ความตระหนักในกิจกรรมนักศึกษาก็จะลดน้อยลง และเริ่มมีการมอบหมายกิจกรรม นักศึกษาให้รุ่นน้องต่อไป

๕) สถานภาพทางครอบครัวของบิดามารดา จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ระบุ สถานภาพทางครอบครัวของบิดามารดาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการใช้เหตุผล

เชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่พัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากว่านักศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ต่างก็ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมที่สนับสนุนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมให้กับนักศึกษาเหมือนกัน จึงส่งผลให้ระดับความคิดเห็นของนักศึกษา ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะสถาบันอุดมศึกษา ได้ดำเนินกิจกรรมนักศึกษาให้ครอบคลุมในส่วนของการบริหารมีคุณภาพเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ที่วางแผนไว้

ส่วนที่ ๒ ผลจากการวิจัยจากแบบสอบถามเพื่อทราบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ข้อที่	การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	Mean	S.D.	ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
๑	<u>ด้านความรับผิดชอบ</u> นักศึกษาได้นัดหมายกับเพื่อนว่าจะเจอกันในเวลา ๑๗.๐๐น. แต่ปรากฏว่าเมื่อถึงเวลา ๑๖.๓๐ น. ของวันนั้น มีภาระเร่งด่วนที่ต้องทำไม่สามารถไปตามนัดได้ นักศึกษาจึงรีบโทรศัพท์แจ้งให้เพื่อนทราบทันที	๔.๕๒	๐.๖๑	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๒	นักศึกษาซ่อมเต็นท์เพียงลำพังในห้องกระจก เกิดอุบัติเหตุ เป็นเหตุให้กระจกแตกโดยไม่มีผู้อื่นรู้เห็นในเหตุการณ์นั้น นักศึกษาจึงนำความไปแจ้งกับอาจารย์ที่ดูแลห้อง	๔.๔๑	๐.๖๕	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๓	นักศึกษาต้องนำเสนอผลงานหน้าชั้นในวันพรุ่งนี้ นักศึกษาตั้งใจงานเสร็จโดยไม่นอนในคืนนั้น	๔.๕๗	๐.๖๒	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๔	เรยาเป็นนักศึกษาที่มีผลการเรียนดี และเมื่อใกล้ถึงเวลาสอบ เรยาจะอ่านหนังสือและทบทวนสิ่งที่เรียนมาให้เข้าใจทุกครั้ง ถ้านักศึกษาเป็นเรยาก็จะทำเช่นนั้นเหมือนกัน	๔.๕๕	๐.๘๕	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม

ข้อที่	การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	Mean	S.D.	ระดับขั้นการใช้ เหตุผลเชิงจริยธรรม
๕	สมชายต้องการไปเรียนต่อต่างประเทศ แต่เขาไม่เก่งภาษาอังกฤษจึงไปขอคำแนะนำจากอาจารย์และพยายามปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อยๆ ถ้านักศึกษาเป็นสมชายก็จะทำเช่นนั้นเหมือนกัน	๔.๔๕	๐.๘๔	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๖	ด้านความซื่อสัตย์ นักศึกษาไปซื้อของที่ร้านค้าแห่งหนึ่ง ได้รับเงินทอนเกินมานักศึกษาจึงนำเงินที่เกินมาไปคืนเจ้าของร้าน	๔.๔๕	๐.๖๕	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๗	นักศึกษาเก็บกระเป๋าสตางค์ที่มีผู้ทำตกไว้ ถึงแม้ว่าในกระเป๋าสตางค์จะมีเงินอยู่จำนวนมาก นักศึกษาก็มิได้เก็บไว้แต่กลับนำมาให้อาจารย์เพื่อหาเจ้าของต่อไป	๔.๓๙	๐.๖๘	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๘	เพ็ญเป็นนักศึกษากองทุนกู้ยืมไม่มีเงินใช้เนื่องจากเงินจากกองทุนยังไม่ออกจึงไปขอยืมเงินเพื่อนมาใช้และสัญญาว่าจะใช้ให้เมื่อเงินกองทุนออก และเมื่อได้รับเงินจากกองทุนเพ็ญก็นำไปใช้ตามสัญญา ถ้านักศึกษาเป็นเพ็ญก็จะทำเช่นนั้นเหมือนกัน	๔.๔๔	๐.๗๒	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๙	นักศึกษาต้องการหนังสือเล่มหนึ่งมาค้นคว้าทำรายงานที่บ้าน แต่ไม่สิทธิยืม ถึงแม้ว่านักศึกษามีโอกาสที่จะลักลอบนำหนังสือออกมาได้จากห้องสมุด แต่นักศึกษาก็ไม่กระทำเช่นนั้น	๔.๕๐	๐.๖๗	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๑๐	ในขณะที่การสอบอยู่นักศึกษาทำข้อสอบไม่ได้ มีเพื่อนที่ทำข้อสอบได้ส่งกระดาษคำตอบมาให้ แต่นักศึกษาก็ไม่รับกระดาษคำตอบนั้น	๔.๕๐	๐.๕๘	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๑๑	ด้านการมีวินัย ตามปกติเมื่อนักศึกษาต้องข้ามถนน ถ้ามีสะพานลอยหรือทางม้าลาย นักศึกษาจึงขึ้นสะพานลอยหรือข้ามทางม้าลาย	๔.๔๓	๐.๖๔	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๑๒	นักศึกษาได้มีโอกาสไปเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติแห่งหนึ่งที่เต็มไปด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิด และอุทยานนั้นมีกฎว่าห้ามนำพันธุ์ไม้ออกมา นักศึกษาก็ปฏิบัติถึงแม้ว่ามีโอกาสที่ลักลอบนำออกมาได้ก็ตาม	๔.๔๗	๐.๖๑	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๑๓	นักศึกษาต้องเร่งรีบที่จะเข้าห้องเรียนให้ทันเวลา ถ้าเดินลัดสนามก็จะช่วยร่นระยะทางได้มากและเข้าห้องเรียนได้ทันเวลา แต่มีป้ายเขียนว่า “ห้ามเดินลัดสนาม” นักศึกษาจึงไม่เดินลัดสนามเพราะยึดมั่นในกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย	๔.๔๘	๐.๖๙	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๑๔	มหาวิทยาลัยฯ มีระเบียบว่าด้วยการแต่งกายของนักศึกษา นักศึกษาจึงแต่งกายตามระเบียบเพราะเป็นหน้าที่ของนักศึกษา	๔.๓๘	๐.๖๑	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม

ข้อที่	การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	Mean	S.D.	ระดับขั้นการใช้ เหตุผลเชิงจริยธรรม
๑๕	หน้าประตูห้องเรียนเขียนข้อความว่า “ห้ามนำน้ำดื่มและอาหารต่างๆ เข้ามาในห้องเรียน” นักศึกษาก็ปฏิบัติตามข้อห้ามนั้น	๔.๔๓	๐.๖๙	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๑๖	ด้านการเสียสละ เพื่อนร่วมชั้นเรียนของนักศึกษาต้องประสบภัยน้ำท่วมเพื่อนๆ จึงช่วยกันเรียไรเงินเพื่อช่วยเพื่อนที่ประสบภัยน้ำท่วม นักศึกษาก็ร่วมบริจาคด้วย	๔.๕๗	๐.๖๒	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๑๗	ในขณะที่สอบอยู่ เพื่อนที่นั่งใกล้นักศึกษาลืมนำเครื่องคำนวณมาและเครื่องคำนวณมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสอบวิชานั้นมาก จึงขอยืมจากนักศึกษา นักศึกษาก็ให้ยืม	๔.๕๔	๐.๕๕	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๑๘	ขณะอยู่บนรถโดยสารนักศึกษาจะลุกจากที่นั่งให้สตรีคนชราและเด็กที่ไม่มีที่นั่งได้นั่งเมื่อมีโอกาส	๔.๕๙	๐.๕๗	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๑๙	เห็นคนชราข้ามถนน นักศึกษาก็เข้าไปช่วยพยุงคนชราข้ามถนน	๔.๓๖	๐.๖๗	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๒๐	นายเขียวเห็นเด็กชายแดงตกน้ำและกำลังจะจมน้ำ จึงตัดสินใจกระโดดลงไปช่วย นักศึกษาคิดว่านายเขียวกระโดดลงไปช่วย	๔.๒๘	๐.๗๘	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๒๑	ด้านความกตัญญูกตเวที การเลี้ยงดูพ่อแม่ยามแก่เฒ่าเป็นเรื่องที่คนไทยถือปฏิบัติกันมาช้านานจนถึงปัจจุบัน นักศึกษาจะเลี้ยงดูพ่อแม่ยามแก่เฒ่าเพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องตอบแทนบุญคุณ	๔.๒๔	๐.๗๙	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๒๒	สมชายเกิดในครอบครัวที่ยากจน พ่อแม่ต้องทำงานอย่างหนักเพื่อหาเงินให้สมชายและน้องเรียนหนังสือ สมชายจึงตัดสินใจใช้เวลาวันหยุดเสาร์อาทิตย์ไปรับจ้างทำงานในร้านขายอาหารแห่งหนึ่งเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ หากนักศึกษายู่ในสถานการณ์เดียวกับสมชายก็คงทำเช่นเดียวกัน	๔.๒๖	๐.๘๒	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๒๓	ถ้านักศึกษาเคยขอความช่วยเหลือจากเพื่อนคนหนึ่งและได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนคนนั้นด้วยดี วันหนึ่งเพื่อนคนดังกล่าวมาขอความช่วยเหลือในลักษณะเดียวกัน นักศึกษาจะช่วยเหลือเพื่อน	๔.๑๘	๐.๗๘	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๒๔	นักศึกษาถูกชักชวนจากผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติให้เข้าร่วมประท้วงเรียกร้องก่อความวุ่นวาย นักศึกษาไม่เข้าร่วม	๔.๔๓	๐.๖๖	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๒๕	ถ้านักศึกษาสำเร็จการศึกษาไปแล้ว วันหนึ่งได้รับเชิญจากมหาวิทยาลัยให้มางานปณิชนิเทศในฐานะศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จ นักศึกษาจะมาร่วม	๔.๕๓	๐.๖๓	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม

ข้อที่	การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	Mean	S.D.	ระดับขั้นการใช้ เหตุผลเชิงจริยธรรม
๒๖	ด้านการประหยัด สมพรได้เงินมามหาวิทยาลัยวันละ 100 บาท เขาจะใช้ อย่างประหยัด และนำเงินที่เหลือเก็บไว้ซื้อของที่จำเป็น	๔.๔๑	๐.๖๘	ขั้นทำตามหน้าที่ทาง สังคม
๒๗	เจริญศรีมีโทรศัพท์มือถือรุ่นเก่าแต่สภาพยังใช้งานได้ดี วันหนึ่งเห็นเพื่อนมีโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ล่าสุด ก็อยาก มีเหมือนเพื่อน แต่นักศึกษาจะไม่ซื้อเพราะเป็นหน้าที่ที่ ต้องใช้ของที่มีอยู่ให้คุ้มค่า	๔.๔๓	๐.๖๐	ขั้นทำตามหน้าที่ทาง สังคม
๒๘	ยอดชายชอบบริดผ้าครั้งละชุดให้มิไล่ไปวันๆ แม่จึงบอก ให้รีดครั้งละหลายๆเพื่อประหยัดไฟฟ้า ถ้านักศึกษาเป็น ยอดชายจะทำตาม	๔.๓๓	๐.๖๙	ขั้นทำตามหน้าที่ทาง สังคม
๒๙	ในขณะที่เศรษฐกิจของประเทศอยู่ในภาวะวิกฤตความ ประหยัดของคนในชาติเป็นเรื่องที่จำเป็น สมหญิงจึงจะ หมั่นดูแลอุปกรณ์การเรียนให้ใหม่และใช้ได้ดียู่เสมอ ตลอดจนใช้ของอย่างคุ้มค่า	๔.๓๒	๐.๖๖	ขั้นทำตามหน้าที่ทาง สังคม
๓๐	พรเลิศ เป็นนักศึกษาต่างจังหวัดและพักอยู่หอพักใกล้ มหาวิทยาลัย พ่อแม่ให้เงินใช้เป็นรายเดือน และบอกให้ พรเลิศใช้เงินเท่าที่จำเป็นอย่างประหยัด เพราะพ่อแม่ ต้องส่งน้องเรียนอีก ๒ คน ถ้านักศึกษาเป็นพรเลิศจะทำ ตามที่พ่อแม่บอก	๔.๕๕	๒.๖๙	ขั้นทำตามหน้าที่ทาง สังคม
๓๑	ด้านความอดทน ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจมานะที่ร่ำรวยในระดับมหาเศรษฐี ต้องประสบปัญหาในตลาดหุ้นและธุรกิจที่ทำขาดทุน กลายเป็นคนล้มละลาย เพื่อนๆที่อยู่ในสถานการณ์ เดียวกันบางคนถึงกับฆ่าตัวตาย มานะต้องกลายเป็น คนขายขนมปังเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวให้อยู่รอดไปวันๆ และต้องทนต่อสภาพล้มละลายไม่เลือกที่จะฆ่าตัวตาย ถ้านักศึกษาเป็นมานะนักศึกษจะทำอย่างไรอดทน	๔.๓๒	๐.๖๗	ขั้นทำตามหน้าที่ทาง สังคม
๓๒	จากกรณีการเกิดน้ำท่วมในเกือบทุกภาคของประเทศ ไทยและไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้โดยเฉพาะผู้ที่มี บ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำเนื่องจากปริมาณน้ำและฝนที่ตก อยู่ จึงต้องทำเขื่อนกั้นน้ำให้ท่วมเป็นบางส่วน ผู้ที่อยู่ นอกเขื่อนจึงต้องอยู่กับสภาพน้ำท่วม ถ้านักศึกษาตกอยู่ ในสถานการณ์ดังกล่าว นักศึกษาจะอดทน	๔.๓๑	๐.๗๔	ขั้นทำตามหน้าที่ทาง สังคม
๓๓	สุจริตเป็นข้าราชการทำงานสุจริต ไม่โกงกิน จึงมีรายได้ น้อยครอบครัวไม่สุขสบาย ทูจจริตเป็นข้าราชการโกงกิน รีดไถ มีรายได้มากครอบครัวสุขสบาย สุจริตได้รับคำ ชวนจากทูจจริตให้ทำอย่างตนชีวิตจะได้สุขสบายเสียที ถ้า นักศึกษเป็นสุจริตจะอดทน	๔.๔๒	๐.๖๘	ขั้นทำตามหน้าที่ทาง สังคม

ข้อที่	การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	Mean	S.D.	ระดับขั้นการใช้ เหตุผลเชิงจริยธรรม
๓๔	อัปโซคเป็นนักศึกษาที่ครอบครัวยากจนพิการทางร่างกายขาพิการข้างขวาและมีพ่อเป็นใบ้ อัปโซคจึงถูกเพื่อนล้ออยู่เสมอเรื่องความยากความพิการของร่างกาย และพ่อที่เป็นใบ้ตั้งแต่เล็กจนปัจจุบัน อัปโซคได้แต่อดทนต่อสิ่งเกิดขึ้นตลอดมา ถ้านักศึกษาเป็นอัปโซคอดทนเพราะตระหนักในคุณค่าแห่งตน	๔.๕๕	๐.๖๕	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๓๕	สมพรและเพื่อนไปเที่ยวด้วยกันเกิดกระทบกระทั่งกับวัยรุ่นกลุ่มหนึ่งแต่ก็อดทนอดกลั้นไม่ชกต่อยทะเลาะวิวาทกัน ถ้านักศึกษาอยู่ในสถานการณ์เช่นเดียวกับสมพรนักศึกษาจะทำตามสมพร	๔.๕๔	๐.๖๑	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๓๖	<u>ด้านความเพียร</u> เกษม เป็นนักศึกษาที่เมื่อมีเวลาว่างก็จะทบทวนวิชาเรียนหรืออ่านหนังสือเพิ่มเติมความรู้ ไม่ปล่อยเวลาให้เสียไปโดยเปล่าประโยชน์ เป็นนักศึกษาก็ทำเช่นเดียวกัน	๔.๔๓	๐.๖๓	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๓๗	นักศึกษาไม่เก่งวิชาคำนวณแต่จำเป็นต้องเรียนเพราะเป็นวิชาบังคับในหลักสูตร นักศึกษาจะตั้งใจเรียน	๔.๔๑	๐.๖๗	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๓๘	จากคำสอนที่ว่า “บุคคลล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร “ นักศึกษาจะนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	๔.๔๓	๐.๖๒	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๓๙	นักศึกษาได้รับมอบหมายให้ทำงานส่งอาจารย์ นักศึกษาก็ทำงานด้วยความกระตือรือร้น ไม่นิ่งเฉย เพื่อให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมาย นักศึกษาทำอย่างนั้น	๔.๔๑	๐.๖๓	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๔๐	दनัยสอบกลางภาคได้คะแนนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ แต่เมื่อรู้ผลของคะแนนแล้วไม่ย่อท้อและพยายามให้มากยิ่งขึ้นทั้งดูหนังสือถามข้อสงสัยจากอาจารย์ และร่วมทบทวนกับเพื่อนๆ ถ้านักศึกษาเป็นदनัยก็คงมีพฤติกรรมแบบนี้	๔.๓๖	๐.๖๖	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๔๑	<u>ด้านความเมตตา</u> แจ้ว มักจะให้อาหารสุนัขและแมวถูกเจ้าของนำมาปล่อยไว้เสมอเมื่อมีเวลาและโอกาส ถ้านักศึกษาเป็นแจ้วก็ทำเช่นนั้น	๔.๔๒	๐.๗๑	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๔๒	น้ำฝนถือของมาจำนวนมากเข้าชั้นเรียน แต่โชคร้ายสะดุดขาตัวเองล้มลง ของที่ถือมาหล่นกระจายเต็มพื้น นักศึกษาผ่านมาพอดี นักศึกษาจะช่วยเก็บ	๔.๕๓	๐.๖๖	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๔๓	ใจดีมักให้เงินขอยืมที่มาขอบนสะพานลอยหน้ามหาวิทยาลัยเสมอถ้ามีโอกาส และไม่ทำให้ตัวเองเดือดร้อน ถ้านักศึกษาก็จะกระทำเช่นเดียวกัน	๔.๔๘	๐.๕๙	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม

ข้อที่	การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	Mean	S.D.	ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
๔๔	เพื่อนร่วมชั้นของนักศึกษาไปแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติและชนะเลิศกลับมา มหาวิทยาลัยจัดงานประกาศเกียรติคุณและเชิญนักศึกษาเข้าร่วม นักศึกษาจะ เข้าร่วม	๔.๖๙	๐.๕๐	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
๔๕	อิมเอมมักจะบริจาคเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายส่วนหนึ่งให้กับมูลนิธิคนตาบอดอยู่เสมอ นักศึกษาก็ทำเช่นกัน	๔.๖๐	๐.๕๙	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม
	เฉลี่ย	๔.๔๔	๐.๗๑	ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม

จากแนวคิดเรื่องพัฒนาการทางจริยธรรม ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งระดับของจริยธรรมประกอบด้วย ๖ ขั้น ขั้นที่ ๑ ขั้นหลบหลีกการถูกลงโทษ ขั้นที่ ๒ ขั้นแสวงหารางวัล ขั้นที่ ๓ ขั้นทำตามผู้อื่นเห็นชอบ ขั้นที่ ๔ ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม ขั้นที่ ๕ ขั้นทำตามสัญญา ขั้นที่ ๖ ขั้นยึดอุดมคติสากล ผลการวิจัย พบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษามีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับ ๔ คือ ขั้นทำตามหน้าที่ทางสังคม

ด้านที่ ๑. ด้านความรับผิดชอบ พบว่า กิจกรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาได้รับความรู้ที่ทันสมัยตลอดเวลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ ๒. ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ มีส่วนช่วยปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ ๓. ด้านการมีวินัย จากการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมที่ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านการมีวินัย มีส่วนช่วยฝึกฝนให้นักศึกษาเป็นผู้เสียสละ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ ๔. ด้านการเสียสละ พบว่า การจัดกิจกรรมด้านการเสียสละควรมุ่งเน้นการ

ส่งเสริมเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ ๕ ด้านความกตัญญูตเวที พบว่า การจัดกิจกรรมด้านความกตัญญูตเวทีควรมุ่งเน้นการส่งเสริมเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ ๖ ด้านการประหยัด พบว่า การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านการประหยัด มีส่วนช่วยฝึกฝนให้นักศึกษาเป็นผู้รู้จักยังคิดและรอบคอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ ๗ ด้านความอดทน พบว่า การจัดกิจกรรมที่ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความอดทน มีส่วนช่วยฝึกฝนให้นักศึกษาเป็นผู้รู้จักอดทน อดกลั้น และอดออม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ ๘ ด้านความเพียร พบว่า การจัดกิจกรรมที่ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเพียร มีส่วนช่วยฝึกฝนให้นักศึกษาเป็นผู้ความขยันต่อสู้ รู้จักศึกษาค้นคว้าหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่นอกเหนือจากที่เรียนในห้องเรียนทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ ๙ ด้านความเมตตา พบว่า การจัดกิจกรรมที่ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเมตตา มีส่วนช่วยฝึกฝนให้นักศึกษาเป็นผู้มีจิตใจที่งดงาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

การนำผลการวิจัย ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่พัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา เพื่อลดความเห็นแก่ตัว เพิ่มการมีจิตอาสา และนำไปใช้ไปในเชิงพัฒนาทักษะด้านอารมณ์ สังคม ศิลปะ รวมถึงวิชาการ การคิดแบบวิเคราะห์ สังเคราะห์ในรูปแบบกิจกรรมที่พัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ให้เกิดเป็นสามัคคีธรรมมีความอบอุ่นและสงบสุข มีข้อเสนอแนะ ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อให้กิจกรรมที่พัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต ในรูปกิจกรรมที่ดึงดูดและสร้างสรรค์ จึงขอเสนอแนะ ดังนี้

๑) สถาบันควรปรับปรุงพัฒนา กิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่พัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอ เพื่อหาแนวทางในการกำหนดปรัชญา นโยบาย และวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

๒) สถาบันควรส่งเสริมกิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่พัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมทุกประเภท โดยเน้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมให้ได้มีโอกาสมากยิ่งขึ้น

๓) สถาบันควรสนับสนุนส่งเสริม กิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่พัฒนา นักศึกษาอย่างต่อเนื่องตามความสนใจของนักศึกษาอย่างแท้จริง ที่มีความเหมาะสมตามกาลเทศะและจารีตประเพณีอันดีงาม

๔) สถาบันควรกำหนด ให้มีการวางแผนและจัดทำปฏิทินกิจกรรมนักศึกษาตลอด

ปีเพื่อเป็นการจูงใจให้อาจารย์และนักศึกษาหันมาพิจารณาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการพิจารณาข้อมูลต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่าง และค้นพบสาเหตุในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

๑) ควรมีการเน้นการวิจัยในเชิงคุณภาพ เช่น เน้นการศึกษาวิจัยลงไปในระดับคณะหรือสาขา ซึ่งผลการวิจัยน่าจะนำไปเป็นประโยชน์ทางวิชาการได้มากขึ้น สามารถนำผลการวิจัยมาใช้ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาความประพฤติค่านิยมผิดๆ ได้อย่างครอบคลุมเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

๒) ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบ กิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่พัฒนาเชื่อมโยงกลุ่มต่างๆ ที่เป็นปัญหาทางสังคม เช่น กิจกรรมการรับน้องรุนแรงในเชิงที่พี่เลี้ยงต้องกระทำ จนเกิดเป็นข่าวถึงกับเกิดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินในกลุ่มนักศึกษา เป็นต้น

๓) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ พฤติกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแต่เพียงเบนความเป็นจริง กับพฤติกรรมที่พัฒนาร่างกายและจิตใจที่พัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการป้องกันแก้ไขค่านิยมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนในอนาคต

๔) ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ ในประเด็นค่านิยมความรู้สึก ความคิดเห็นต่อการศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแบบจารีตประเพณี เพื่อที่จะได้ข้อมูลเชิงลึก และเพื่อให้การวิจัยครั้งต่อไปมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๒๕๔๔). **นโยบายเยาวชนแห่งชาติและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนระยะยาว**. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.Social.go.th/masterplan.html> (๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๒).
- กীরติ บุญเจือ. **ชุดพื้นฐานปรัชญาจริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๔.
- เทิดทูน คำชาย. **การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบัน อุดมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา**. ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, ๒๕๔๖.
- ประภาศรี สีหอำไพ. **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.
- พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตโต). **ปรัชญาการศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, ๒๕๑๘.
- ศ.ดร.วิทย์ วิศทเวทย์. **จริยศึกษาเบื้องต้น มนุษย์กับปัญหาจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๒.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ .**จิตพิสัย: มิติที่สำคัญของการพัฒนาคน**. พ.ศ. ๒๕๔๐
- เสถียรพงษ์ วรรณปก .**พุทธวิธีการสอนจากพระไตรปิฎก**. กรุงเทพมหานคร: มหাজุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.
- Bill Forisha and Barbara Forisha, **.Moral Development and Education**. 1976